

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор МНУ імені В. О. Сухомлинського

_____ В. Д. Будаєв

« _____ » _____ 20__ р.

ОСВІТНЬО–ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Історія, правознавство)»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр освіти, вчитель історії та правознавства

Розглянуто та затверджено

на засіданні вченої ради

протокол № __ від _____ 20__ р.

Освітня програма вводиться в дію

з _____ 20__ р.

наказ ректора № __ від _____ 20__ р.

Миколаїв 2019 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія, правознавство)»

1. Кафедра історії

Протокол № _____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(ПІБ, підпис)

Розробники:

1. Керівник проектної групи: Іванова Тетяна Юріївна

доцент кафедри історії, к.і.н., доцент _____ « ____ » _____ 2019 р.

Члени проектної групи:

2. Буглай Наталя Михайлівна

в.о.професора кафедри історії, д.і.н., доцент _____ « ____ » _____ 2019 р.

3. Зеркаль Микола Миколайович

в.о.професора кафедри історії, д.і.н., доцент _____ « ____ » _____ 2019 р.

4. Ласинська Маріанна Юріївна

в.о.доцента кафедри історії, к.і.н. _____ « ____ » _____ 2019 р.

2. Навчально-методична комісія історичного факультету

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2019 р.

Голова Калкутіна Наталя Володимирівна _____

3. Вчена рада історичного факультету

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2019 р.

Голова Господаренко Оксана Валеріївна _____

4. Відділ ліцензування та акредитації

Керівник відділу Данік Наталя Вадимівна _____

5. Навчально-методична комісія університету _____

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2019 р.

Голова Кузнецова Олена Анатоліївна _____

6. Вчена рада університету

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2019 р.

Голова вченої ради Будаєв Валерій Дмитрович _____

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНЮ АПРОБАЦІЮ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Відділ освіти, молоді та спорту Вітовської районної державної адміністрації в Миколаївській області (Крайнік Р.М., начальник відділу освіти, молоді та спорту Вітовської районної державної адміністрації в Миколаївській області) 20.09.2019 р.
2. Головне територіальне управління юстиції в Миколаївській області (Возняк Р.І., начальник Головного територіального управління юстиції у Миколаївській області) 4.09.2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі, тривалість, кількість кредитів/годин)
Керівник проектної групи						
Іванова Тетяна Юрївна	Доцент кафедри історії	Миколаївський державний педагогічний інститут, 1999 р. Спеціальність: «Всесвітня історія та основи правознавства» Кваліфікація: вчитель всесвітньої історії та основ правознавства	Кандидат історичних наук 07.00.01 – історія України Тема: «Тоталітарний режим і національні меншини Півдня України в 20-ті – на початку 50-х років ХХ століття» Доцент кафедри нової та новітньої історії	17 років (науково-педагогічний), 13 років (науковий)	<p>Наукові публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Іванова Т.Ю. Єврейське населення півдня УРСР в міжвоєнний період: історіографічний огляд. / Т.Ю. Іванова // Емінак: науковий щоквартальник. – 2016. – № 1 (13) (січень-березень). – Т. 2. – С. 117-122. Іванова Т.Ю. Правові засади впровадження економічної етнополітики більшовицького керівництва СРСР у 1920-х рр. / Т.Ю. Іванова // Емінак: науковий щоквартальник. – 2017. – № 2 (18) (квітень – червень). – Т. 3. – С. 40-45. Іванова Т.Ю. Юридичне оформлення органів з державної етнополітики на початку 1920-х років: Відділ національних меншин при НКВС УСРР // Visegrad journal on human rights – 6 (volume 1). – 2018. – Р. 86-91. Іванова Т.Ю. Явище білоруської колаборації з нацистською Німеччиною в роки Другої світової війни: історіографія проблеми // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2019. – Вип. 24. Том 1. – С. 14-20. Іванова Т.Ю. Репрессивная политика органов ГПУ-НКВД относительно немецкого населения Украины: правовое поле проблемы // Legea si Viata, 2019. – Nr. 7/2 (331). – С.35-39. <p>Навчально-методичні посібники:</p> <ol style="list-style-type: none"> Іванова Т.Ю. Історія слов'янських народів (новітній період): Навчальний посібник для студентів вищих закладів 	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова Тема: Удосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення й розширення професійних знань, умінь і навичок з педагогіки, професійних компетентностей, набуття науково-педагогічного досвіду. Сертифікат , 26.12.18

					<p>освіти. / Навчально-науковий інститут історії та права Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського – Миколаїв:Видавництво МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2013. – 118 с. (Гриф МОН № 1.2/14.1418 від 3.05.2013 р.)</p> <p>2. Історія країн світу та міжнародні відносини в Новий час: навчально-методичний посібник / за заг. ред. проф. Й.М. Шкляжа. — Миколаїв: Іліон, 2014. — 648 с. (Гриф МОН Лист № 1.1/11.1610 від 5.02.2014 р.).</p> <p>3. Іванова Т.Ю. Новітня історія країн Азії та Африки. Частина перша. 1900-1945 рр.: Навчально-методичний посібник для студентів вищих закладів освіти. / Навчально-науковий інститут історії та права Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв: МНУ, 2017. – 114 с. (Протокол вченої ради МНУ імені В.О. Сухомлинського №26 від 26 червня 2017 р.)</p> <p>4. Іванова Т.Ю. Новітня історія країн Азії та Африки (1900-1945 рр.): методичні матеріали до самостійної роботи студентів історичних спеціальностей / Навчально-науковий інститут історії та права Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв: МНУ, 2017. – 131 с. (Протокол вченої ради МНУ імені В.О. Сухомлинського №26 від 26 червня 2017 р.)</p> <p>5. Іванова Т.Ю. Нова історія країн Азії та Африки. Частина перша. Східна, Південна та Південно-Східна Азія : Навчально-методичний посібник для студентів історичних спеціальностей. / Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв: МНУ, 2018. – 191 с. (Протокол вченої ради МНУ імені В.О. Сухомлинського №11 від 21 грудня 2018 р.)</p>	
Члени проектної групи						
Буглай Наталія Михайлівна	професор кафедри історії	Миколаївський державний педагогічний інститут імені В.Г. Белінського, 1992, спеціальність: історія, кваліфікація:	доктор історичних наук 07.00.02 – всесвітня історія «Формування зовнішньої політичної стратегії та реалізація	25 років (науково - педагогічний), 15 років (науковий)	Наукові публікації: 1. Буглай Н.М. Польща-Україна: відносини стратегічного партнерства // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В.М. Вашкевич. – К.: «Видавництво «Гілея», 2016. – Випуск 105 (2). – С. 108 – 113. 2. Буглай Н.М. Проблемні питання співробітництва Польщі та США наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. // Емінак: науковий щоквартальник. – 2016. – № 1 (13) (січень-березень). – Т. 3. – С. 103 – 108.	1. Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін,

		<p>вчитель історії та права</p>	<p>пріоритетних напрямів зовнішньої політики Республік і Польща (1995-2005 рр.),</p> <p>доцент кафедри нової та новітньої історії</p>		<p>3. Буглай Н.М. Вступ Польщі до НАТО: реалізація євроатлантичного вибору // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л.М. Алексієвць. – Вип. 17: 25-й річниці Незалежності України присвячено. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – С. 157-165.</p> <p>4. Буглай Н.М. Нормативно-правове та інституційне забезпечення співробітництва Польщі з НАТО // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 25. Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. О.А. Мельничука. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. – С. 311 – 316.</p> <p>5. Польсько-російські відносини на початку XXI століття // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – Вип. 48. – С. 301–306.</p> <p>30.2.</p> <p>6. Буглай Н.М. Методологія дослідження зовнішньої політики Польщі (1995-2005) // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Історичні науки: збірник наукових праць – № 2 (46), грудень 2018. / за ред. проф. Н.О. Рижевої. – № 2 (46), грудень 2018. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. – С. 50 – 56.</p> <p>7. Буглай Н.М. Зовнішня політика Республіки Польща в зарубіжній історіографії // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського Історичні науки: зб. Наук. праць. – № 1 (47), червень 2019. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. – С. 40 – 45.</p> <p>Монографії:</p> <p>1. Буглай Н.М. «Епоха Квасневіського» в зовнішній політиці Республіки Польща (1995-2005 рр.): монографія / Н.М. Буглай. – Миколаїв: Іліон, 2017. – 432 с. 30.8. - 1</p> <p>Навчально-методичні посібники:</p> <p>1. Буглай Н.М. Тестові завдання для перевірки рівня знань студентів спеціальності 6.020302 Історія з курсу: «Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки». Посібник / Автор-укладач Н.М. Буглай – Миколаїв: Іліон, 2016. – 108 с.</p> <p>2. Буглай Н.М. Зовнішньополітичні пріоритети центральноєвропейських країн упродовж кінця 1980-2010-х років // Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть. Навчальний</p>	<p>сертифікат № 1 -118 к/ 23.02.17, тема стажування :</p> <p>«Удосконалення фахової підготовки, ознайомлення з досвідом організації навчального процесу, формування нових професійних компетенцій, оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань, вивчення досвіду застосування інноваційних технологій навчання».</p> <p>21.02.2017 р.</p> <p>2.Захист докторської дисертації 30 березня 2018 р. 07.00.02 – всесвітня історія «Формування зовнішньополітичної стратегії та реалізація пріоритетних напрямів зовнішньої політики Республіки Польща (1995-2005 рр.)» у спецраді Д 26.235.01</p>
--	--	---------------------------------	---	--	--	--

					<p>посібник / Упор. М. Лендьел. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2016. – 464 с. (у співавторстві).</p> <p>3. Буглай Н.М. Історія міжнародних відносин: навчально-методичний посібник / Н.М. Буглай. – Миколаїв: Іліон, 2017. – 160 с. (гриф МОН № 1.4/14-2628 від 13.02.2014). 30.15.</p>	<p>в Інституті історії України НАН України, Київ).</p>
<p>Зеркаль Микола Михайлович</p>	<p>професор кафедри історії</p>	<p>Миколаївський державний педагогічний інститут ім.В.Г.Белінського (зараз Миколаївський національний університет ім.Сухомлинського), 1993р. історія, кваліфікація: вчитель історії і правознавства (з відзнакою ЦВ №683412)</p>	<p>Доктор історичних наук із спеціальною освітою 07.00.01- історія України «Освіта етноменшин України: відродження та розвиток (1990 – 2000 - і роки)» 10 листопада 2011р. протоколом №1/01-Д видано атестат доцента 12ДЦ №028770. по кафедрі джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін</p>	<p>25 років (науково - педагогічний) 13 років (науковий)</p>	<p>Наукові публікації:</p> <p>1. Репресії селян на Миколаївщині під час Голодомору 1932-1933рр.: за матеріалами кримінальних справ.//Краєзнавство Науковий журнал №1(102) 2018.-СПД Румянцева Г.В.-С162-169.-с.224.</p> <p>2. Сучасна війна на Сході України очима рядового/Українська старовина: Науковий журнал.-Умань:Видавничо-поліграфічний центр «Візаві» 2018.-Вип.5.-С.7-14.-127с.</p> <p>3. Миттєвості новітньої історії в обличчях та долях сучасників (усна історія).)// Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського.- Історичні науки: зб. наук. пр. – Вип. 2(46) грудень 2018. – Миколаїв: МНУ, 2018 – С.134 - 140.-154с.</p> <p>4. Голод на Миколаївщині в роки НЕПу(1921–1922 рр.): державна політика та природні умови/ Електронне наукове фахове видання Історія науки і біографістика 2019 — № 2. Режим доступу:http://inb.dnsgb.com.ua/2019-2/index.html</p> <p>5. Зеркаль М.М. Пожежна охорона УСРР в роки НЕПу: регіональний аспект.// Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського.- Історичні науки: зб. наук. пр. – Вип. 1(47) червень 2019. – Миколаїв: МНУ, 2019 – С.11 - 19.-116с.</p> <p>Навчально-методичні посібники:</p> <p>1. Історія рідного краю: Миколаївщина: підручник для учнів. – Миколаїв: Іліон, 2015. – 628 с. – С. 117-128. (розділ НЕП)</p> <p>2. Вітовщина. Історія рідного краю. – Миколаїв: Видавництво Яслав, 2018. – 224 с. (розділ Громадянська війна).</p> <p>3. «Цивілізаційний підхід у вивченні історії» Навчальний посібник. Протокол №12 від 22.01.2019р. засідання вченої ради МНУ ім. В.Сухомлинського про рекомендацію, 143с.</p> <p>Науковий керівник теми (проекту):</p> <p>В складі ГС «Рада національних товариств Миколаївської області» отримав на видання: "Монографія «Молдавський етнос на Миколаївщині (погляд крізь історію): мова, культура, особистості»" 10.000 грн.</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів: Керівництво школярем, який</p>	<p>Чорноморський національний університет імені Петра Могили, кафедра історії, сертифікат МК №000081 2.05.2018р. 30.03.18-1.05.18. 3 дисциплін: «Історія України», «Перехідні демократії», «Спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії» .</p>

					зайняв призове місце III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру «Мала академія наук України»; участь у журі олімпіад чи конкурсів «Мала академія наук України»: III місце - Кухтей Микола, учень Снігурівської районної гімназії імені Т.Г. Шевченка Снігурівської районної ради (секція «Правознавство», тема роботи «Правові аспекти реформування галузі трансплантології в Україні: проблеми та перспективи»).	
Ласінська Маріанна Юрївна	доцент кафедри історії Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2003 рік закінчення, Спеціальність: історія, кваліфікація історик, викладач історії	Кандидат історичних наук, 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни (Диплом ДК № 066483 від 31.05.2011), тема дисертації «Дослідження археологічних пам'яток Нижнього Побужжя: історіографія проблеми (XIX – 30-ті роки XX ст.)».	13 років (науково - педагогічний), 13 років (науковий)	Наукові публікації: 1. Ласінська М.Ю. Єврейські міжнародні та міжконтинентальні міграції кінця XIX – першої половини XX століття за матеріалами зарубіжних видань. Емінак: науковий щоквартальник. – 2018. №4 (24) (жовтень-грудень). Т.2. С.138-144; Ласінська М.Ю. Міжнародні та міжконтинентальні міграції єврейського населення (наприкінці XIX – на початку XX століття): до історіографії питання. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Історичні науки : збірник наукових праць.- Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. № 2 (46), грудень 2018. С 101-105; 3.Ласінська М.Ю., Варшавська М.Ю. До історії співпраці Миколаївського юридичного ліцею та МНУ імені В.О. Сухомлинського в галузі історико-краєзнавчих та археологічних досліджень Миколаївщини. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Історичні науки : збірник наукових праць / за ред. проф. Миколи Шитюка. № 1 (45), червень 2018. Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. С. 126-131; 4. Ласінська М.Ю. Геноцид проти єврейського населення Півдня України в роки німецько-румунської окупації на прикладі с. Зарічне та с.Новосафронівка Новоодеського району Миколаївської області. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Історичні науки : збірник наукових праць / за ред. проф. Миколи Шитюка. № 2 (44), листопад 2017. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2017. С.158-163; 5. Ласінська М.Ю., Рижева Н.О. Дослідження класичних старожитностей Нижнього Побужжя у XIX столітті: історіографія питання. Емінак: науковий щоквартальник. 2016. № 4 (16) (жовтень-грудень). Спецвипуск: Forum Olbicum I. Пам'яті В.В. Крапівіної / Упорядники:	Стажування: 1. Міжнародному центрі університетського викладання історії Єврейської Цивілізації при Єврейському університеті в м. Єрусалимі (Держава Ізраїль) з 17.07.2016 по 18.08.2016 Тема: «Біблейська археологія» Сертифікат : № 95881772/15 від 18.08.2016 2. Національна академія педагогічних наук України ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти з

				<p>Н.О. Гаврилюк, О.І. Смирнов. С. 327-335; Навчально-методичні посібники: 1.Ласінська М.Ю. (авторський колектив) Історія рідного краю : Миколаївщина : навчальний посібник / М.М. Шитюк (кер. авт. кол.), О.О. Баковецька, Н.М. Буглай та ін. – Миколаїв : Іліон, 2015. – 628 с. 2. Ласінська М.Ю. Історія слов'янських народів у період середньовіччя. Частина I : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2017. 171 с.;</p> <p>3. Ласінська М.Ю. Історія слов'янських народів у період середньовіччя: методичні матеріали до самостійної роботи студентів. Частина II : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2017. 134 с.;</p> <p>4. Ласінська М.Ю. Історія слов'янських народів у новітню добу. Частина III : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2018. 292 с.</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів: керівництво студентом, який зайняв призове місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком/проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів та проектів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проектів; керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Паралімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря, головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу: Віктор Сергійович Дробний – II місце у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт «Зберігаючи пам'ять про Голокост». Тема проекту: «Особливості розвитку єврейської</p>	<p>11.01.2016 по 10.06.2016 3 «Дистанційної освіти» Свідоцтво: СП 35830447/1 001-16. 3. Міжнародна школа вивчення Голокосту «Яд Вашем» (Держава Ізраїль) з 4.12.2016 по 15.12.2016 Диплом б/н 3 «Історичні та освітні аспекти історії Катастрофи (Шоа)»</p>
--	--	--	--	--	---

					громади Миколаївського району Миколаївської області у першій половині ХХ століття», <i>науковий керівник</i> – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії МНУ імені В.О. Сухомлинського Ласінська Маріанна Юріївна.	
--	--	--	--	--	---	--

При розробці проєкту Програми враховані вимоги:

- 1) Тимчасовий освітній стандарт спеціальності 014 Середня освіта (Історія).
Перший (бакалаврський) рівень.

1. Профіль освітньої програми
спеціальності 014 Середня освіта (Історія)
Освітня програма «Середня освіта (Історія, правознавство)»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, історичний факультет
Назва закладу вищої освіти, який бере участь у забезпеченні програми	-
Офіційна назва освітньої програми, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації ЗВО-партнера мовою оригіналу	-
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Кваліфікація: бакалавр освіти, вчитель історії та правознавства
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія, правознавство)
Тип програми	освітньо-професійна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Рішення Акредитаційної комісії від 31 березня 2015 р. протокол № 115 (наказ МОН України від 14.04.2015 № 553л). Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень: FQ-ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.edu.ua/
2-Мета освітньої програми	
Освітня програма забезпечує фундаментальну теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких міцних знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної освіти. Забезпечує підготовку компетентного фахівця, здатного реалізувати професійну освітню діяльність на посаді вчителя історії та правознавства основної (базової) середньої школи. Забезпечує навчання студентів з акцентом на критичному мисленні та практичних навиках, розвитком необхідних для педагогічної та наукової діяльності компетентностей. Забезпечує навчання студентів із особливим інтересом до сфери професійних знань із подальшим навчанням на наступних рівнях вищої освіти.	
3-Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність (за наявності))	галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта (Історія).

<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна. Науково-теоретична, методологічна, методична підготовка учителя історії та правознавства. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра спрямована на забезпечення фахівця спеціальними знаннями професійного характеру, а також на залучення його до вирішення складних практичних та науково-дослідницьких завдань. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має зорієнтувати майбутнього фахівця на усвідомлення спеціальних знань в конкретних умовах діяльності, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра: навчання в магістратурі та підготовка професорсько-викладацького резерву для кафедр історичного, педагогічного та суспільного спрямування вищих навчальних закладах різного рівня акредитації.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальний. Спеціальна освіта в галузі теорії та методики навчання історії та правознавства, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у середній (базовій) освіті. Ключові слова: історія України, Конституція України, всесвітня історія, правознавство, види, форми та джерела історичної інформації, методи дослідження, нові освітні та інформаційні технології, сучасні засоби навчання та використання їх у педагогічному процесі, методики вивчення суспільних явищ і процесів.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Вивчення у зв'язку з історією системи юридичних наук у межах широкого кола галузей права. Акцент на освіченість, поглиблення і створення знань. Програма розкриває перспективи як європейської, так і світової історичної думки, а також глибокі знання та критичний підхід до світової та регіональної історії. На основі використання нових освітніх технологій, сучасних засобів навчання, розвивається вміння вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішне освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Посади (за наявності диплому бакалавра) дослідник в галузі історії України, регіональної історії, всесвітньої історії, правознавства; в галузі освіти; вчитель середнього навчального закладу; викладач закладів позашкільної освіти учнівської молоді; керівник функціонального підрозділу; виробничого та інших основних підрозділів; підприємства, установи та організації; фахівець архівних установ; журналіст,</p>

	правоохоронні структури, органи юриспруденції.
Подальше навчання	Базова підготовка є достатньою для вступу до магістратури за освітніми програмами «Середня освіта (Історія)», «Етнологія», «Археологія» з метою здобуття ступеню магістр.
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтовне навчання. Комбінація лекцій, практичних занять, самонавчання, навчання через проходження виробничої практики та стажування.
Оцінювання	Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою у відповідності до «Положення МНУ імені В.О. Сухомлинського про оцінювання знань студентів». Види оцінювання: поточний контроль (презентації, есе, тестування, контрольні роботи), підсумковий контроль (заліки та іспити у вигляді тестування та усного складання), випусковий комплексний іспит.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та інноваційних методів освітніх та історичних наук, проведення досліджень і характеризується комплексністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Знання та розуміння предметної області (історія, право) та розуміння професійної діяльності. ЗК-2. Здатність діяти на основі етичних міркувань, уміння діяти в межах етики професійних взаємин. ЗК-3. Здатність працювати в команді. Готовність спілкуватися із спільнотами для розвитку професійних знань і вмінь, осмислення практик. Уміння будувати суб'єктно-об'єктні відносини у професійній діяльності, здатність до активної співпраці та роботи в команді. ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації. Володіння основами наукових досліджень. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Вміння формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку. Знання стандартів, необхідних для наукового дослідження та опублікування його результатів, зокрема критична обізнаність та інтелектуальна чесність. ЗК-5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. Вміння застосовувати на практиці знання та дослідницькі вміння, здатність до організації і планування, готовність до прийняття самостійних рішень, відповідальність за результати

	<p>діяльності.</p> <p>ЗК-6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до саморозвитку, самоаналізу, ідентифікації у професійній діяльності. Уміння бути сучасно навченим. Проінформованість з проблем інновацій в галузі освіти, використання різноманітних освітніх технологій і засобів навчання.</p> <p>ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вміння правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме неофіційним, офіційним та науковим.</p> <p>ЗК-8. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності. Навички спілкування та використання іноземної мови у професії.</p> <p>ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність до співпраці, генерувати ідеї, розв'язувати проблеми.</p>
<p>Предметні (спеціальні фахові компетентності (СК)</p>	<p>СК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності; застосовувати знання про сучасні досягнення з історичної, педагогічної та юридичних наук; здатність аналізувати та оперувати арсеналом сучасної академічної історичної науки, історичними знаннями зі спеціальності; здатність інтегрувати та використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах. Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення практичних завдань в галузі історії, юриспруденції та освіти.</p> <p>СК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії.</p> <p>СК-4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації та корекції навчально-виховного процесу.</p> <p>СК-5. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної науки.</p> <p>СК-6. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей. Здатність до критичного усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.</p> <p>СК-7. Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їх ролі у суспільному житті.</p> <p>СК-8. Здатність характеризувати та визначати</p>

історичні джерела (пам'ятки). Здатність володіти навичками історіографічного й джерелознавчого аналізу та методами пошуку нових форм дослідження.

СК-9. Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, історико-географічний внесок та дискутування про минуле в політичному та культурному аспекті. Здатність вести пошукову краєзнавчу роботу, виявляти, досліджувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток.

СК-10. Здатність до перенесення системи наукових історичних знань у площину навчального предмету Історії, здійснення структурування навчального матеріалу.

СК-11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

СК-12. Здатність формулювати тексти та короткі описи (есе) на основі сучасної (оновленої) історичної інформації, яка може бути використана в подальшій професійній діяльності (архівах, музеях, місцевих органах влади, журналістиці).

СК-13. Здатність застосовувати основні етапи історичного процесу навчання історії для планування та організації освітньо-виховного процесу при вивченні історії.

СК-14. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання та використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми навчання історії, правознавства та інших суспільствознавчих дисциплін, спрямованих на розвиток здібностей учнів. Здатність будувати логічно завершений педагогічний процес у навчальних загальноосвітніх середніх закладах. Здатність планувати, організовувати і вести навчально-виховну роботу.

СК-15. Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.

СК-16. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну гідність.

СК-17. Здатність реалізувати міжпредметні зв'язки, організовувати спільну діяльність і міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу.

СК-18. Спроможність ефективно розв'язувати стандартні та проблемні навчально-методичні завдання. Здатність застосовувати набуті знання для вирішення конкретних педагогічних, методичних,

	<p>науково-практичних, інформаційно-пошукових завдань у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК-19. Здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учасників навчально-виховному процесу.</p> <p>СК-20. Здатність володіти передовими методами управління педагогічними, учнівськими (студентськими) й трудовими колективами.</p> <p>СК-21. Здатність формувати стійкий інтерес до професійної діяльності і наукових знань.</p> <p>СК-22. Здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України в освітній сфері. підвищувати професійний рівень і кваліфікацію.</p> <p>СК-23. Здатність ефективно орієнтуватися в нормативній базі, розрізняти джерела права із врахуванням їх юридичної сили та ієрархії, вирішувати проблеми конкуренції норм законодавства.</p> <p>СК-24. Здатність працювати з джерелами юридичної інформації, кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти. Готовність проводити наукові дослідження в галузі права.</p> <p>СК-25. Здатність використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для діяльності у правоохоронних органах.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Знання (ПРЗ):</p>	<p>ПРЗ-1. Знає історичну термінологію та наукову періодизацію історичних процесів. Знати основні концептуальні підходи, що використовуються при періодизації вітчизняної та світової історії.</p> <p>ПРЗ-2. Знає та розуміє основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, орієнтується на її сучасні досягнення.</p> <p>ПРЗ-3. Знає методи формування історичних понять і закономірностей та розуміє взаємозв'язок між ними.</p> <p>ПРЗ-4. Знає сучасні теоретичні та практичні основи навчання історії, правознавства та інших суспільствознавчих дисциплін в основній (базовій) школі.</p> <p>ПРЗ-5. Знає методологічні засади методики навчання історії, правознавства та інших суспільствознавчих дисциплін критерії відбору, принципи структурування змісту навчальних курсів в основній (базовій) середній школі.</p> <p>ПРЗ-6. Знає норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.</p> <p>ПРЗ-7. Знає сучасні інтерактивні методи навчання учнів; форми організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.</p> <p>ПРЗ-8. Знання сучасних теоретичних основ та методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін. Знання вітчизняної та світової</p>

	<p>історії: знання основних історичних процесів та подій усіх континентів від давнини до сьогодення, їх взаємозв'язок, сучасні дискусії на цю тему та напрями дослідження.</p> <p>ПРЗ-9. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та правознавства, а також інших суміжних дисциплін у основній (базовій) середній школі.</p> <p>ПРЗ-10. Знання правил архівної і музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.</p> <p>ПРЗ-11. Знати основні філософські категорії поняття.</p> <p>ПРЗ-12. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання правових джерел, зокрема інструментарій правознавчих дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки державотворчих актів й пов'язаних з ними даних.</p> <p>ПРЗ-13. Знання про закономірності виникнення, функціонування держави і права. Базові знання про державні і правові явища та опанування понятійно-категоріальним апаратом теорії держави і права.</p> <p>ПРЗ-14. Уявлення про основні категорії конституційного та адміністративного права України. Знання про поняття та юридичні особливості Конституції України. Сучасні уявлення про засади конституційного ладу України та конституційно-правового статусу людини і громадянина. Знання про методи та принципи регулювання цивільно-правових відносин.</p> <p>ПРЗ-15. Знання про правове регулювання шлюбно-сімейних відносин.</p> <p>ПРЗ-16. Знання щодо правового регулювання трудових правовідносин.</p> <p>ПРЗ-17. Знання про систему кримінального права України. Усвідомлення поняття злочину та його види. Знання про кримінальну відповідальність та її підстави.</p> <p>ПРЗ-18. Знання про основні категорії земельного, екологічного та муніципального права.</p>
<p>Уміння (ПРУ):</p>	<p>ПРУ-1. Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми</p> <p>ПРУ-2. Уміє пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів та тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку суспільства.</p> <p>ПРУ-3. Уміє інтегрувати знання, які отримані в процесі вивчення різних дисциплін в єдиний комплекс суспільствознавчих дисциплін, відповідно до вимог Державного стандарту середньої освіти.</p> <p>ПРУ-4. Здатний формувати критичне мислення в учнів. Набуття гнучкого образу мислення, який</p>

дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових тенденцій.

ПРУ-5. Здатний виробити вміння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять. Використовувати різноманітні форми позаурочної та позакласної роботи з історії.

ПРУ-6. Уміє використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів.

ПРУ-7. Здатний до ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності. Володіти навичками організації науково-дослідної роботи учнів.

ПРУ-8. Характеризує об'єктивно та неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів.

ПРУ-9. Уміє переносити систему наукових історичних знань у площину навчального предмета Історії, чітко і логічно розкривати основні теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРУ-10. Уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

ПРУ-11. Здатний до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою.

ПРУ-12. Володіє іноземною мовою на рівні, необхідному для роботи з науково-методичною літературою.

ПРУ-13. Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності, літніх дитячих оздоровчих таборах.

ПРУ-14. Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями і вміє упроваджувати їх в освітній процес. Вміння працювати на уроках історії та правознавства з інноваційними технологіями навчання.

ПРУ-15. Уміє діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби учнів.

ПРУ-16. Уміє здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРУ-17. Вміє розробляти конспекти уроків історії та правознавства.

ПРУ-18. Уміє користуватися набутими історичними знаннями у виховній роботі з учнями.

ПРУ-19. Уміє збирати, обробляти, узагальнювати інформацію для створення глибокої бази знань про історичні та соцікультурні процеси в Україні, на європейському континенті, у світі загалом. Вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні,

	<p>соціально-економічні, правові події та явища.</p> <p>ПРУ-20. Вміє застосовувати причино-наслідкові зв'язки подій і явищ вітчизняної та світової історії; прогнозувати і моделювати альтернативні варіанти розгортання історичних подій.</p> <p>ПРУ-21. Вміє відтворювати основний зміст окремих проблем вітчизняної та світової історії; продемонструвати вміння характеризувати історичні процеси вітчизняної та світової історії.</p> <p>ПРУ-22. Уміє володіти методикою джерелознавчого аналізу. Вміння аналізувати джерела. Пошук, розуміння та використання архівних, музейних джерел з історії та права.</p> <p>ПРУ-23. Вміє інтерпретувати історичні факти, враховуючи історичну ситуацію.</p> <p>ПРУ-24. Вміє ідентифікувати визначні історичні постаті в контексті історії України та світової історії.</p> <p>ПРУ-25. Виявляє вміння використовувати спеціальні історичні дисципліни при характеристиці історичних фактів.</p> <p>ПРУ-26. Здатний застосування принципів редагування і підготовки матеріалів до публікації, складання рефератів, оглядів, рецензій.</p> <p>ПРУ-27. Уміння аналізувати особливості і виявляти закономірності державно-правового розвитку України на різних історичних етапах.</p> <p>ПРУ-28. Уміє аналізувати джерела права, юридичні пам'ятки з метою виявлення характерних рис державно-правового розвитку України.</p> <p>ПРУ-29. Уміє визначати соціальну сутність, функції, форму держави, структуру її апарату.</p> <p>ПРУ-30. Орієнтується в системі права, визначати та аналізувати структуру та види юридичних норм.</p> <p>ПРУ-31. Уміє визначати елементи правовідносин, підстави їх виникнення, зміни та припинення.</p> <p>ПРУ-32. Вміє компетентно реалізувати зміст правової освіти та методологічні засади навчання правознавства у загальноосвітній школі.</p> <p>ПРУ-33. Здатний проводити консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>ПРУ-34. Виявляє готовність складати та реалізовувати програму профілактичних та просвітницьких дій, заходів правової допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту та контексту.</p>
Комунікація (ПРК):	ПРК-1. Здатний з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу.

	<p>ПРК-2. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРК-3. Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>ПРК-4. Здатний виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.</p> <p>ПРК-5. Володіє основами професійної культури.</p> <p>ПРК-6. Розуміє необхідність поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина.</p> <p>ПРК-7. Уміє діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури.</p> <p>ПРК-8. Використовує ціннісні засади права та юриспруденції, для реалізації професійної етики учителя правознавства.</p> <p>ПРК-9. Здатний примирювати сторони з протилежними інтересами.</p> <p>ПРК-10. Здатний працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у міжнародній та мультикультурній групі.</p> <p>ПРК-11. Здатний до дослідно-експериментальної роботи в групі. Володіти навичками організації групової науково-дослідної роботи учнів.</p>
<p>Автономна відповідальність (ПРА):</p>	<p>ПРА-1. Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p> <p>ПРА-2. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПРА-3. Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.</p>
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Підготовку фахівців спеціальності 014 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія, правознавство)», освітнього ступеня - «бакалавр» здійснює кафедра історії, яка входить до складу історичного факультету МНУ імені В.О. Сухомлинського.</p> <p>На кафедрі історії працює 9 осіб науково-</p>

	<p>педагогічного персоналу, з них: 3 доктори історичних наук (30 %) та 6 - кандидатів наук (60 %).</p> <p>До навчального процесу залучаються кандидати та доктори наук суміжних кафедр: політології, філософії, історії та археології.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Кафедра історії має 1 комп'ютерний клас загальною площею 55,2 кв. м та викладацьку.</p> <p>Кабінети та аудиторії відповідають вимогам навчальних планів, обладнані усім необхідним, за площами задовольняють санітарним нормам: ауд. №01.106 (55,2 кв. м) – 15 комп'ютерів. В комп'ютерному класі, обладнаному комп'ютерами Celeron 1000, створено локальні мережі, працює університетський Web-сервер навчального процесу.</p> <p>Всі приміщення навчально-наукового інституту історії, політології та права університету відповідають меті і завданням підготовки фахівців спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Правознавство».</p> <p>Забезпечення навчальною та науковою літературою студентів і викладачів здійснює бібліотека Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Бібліотека має три читальні зали, що відповідає нормативним вимогам. Для поліпшення інформаційного обслуговування читачів у бібліотеці встановлено програмне забезпечення УФД “Бібліотека”. Фінансування розвитку науково-методичної бази факультету здійснюється виключно за рахунок коштів спеціального фонду. Фахові періодичні видання з спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Правознавство», налічують 10 найменувань.</p> <p>Матеріально-технічна база випускової кафедри історії розміщена у навчальному корпусі №1, містить будівлі, комунікації, обладнання, і є частиною державної власності, яка знаходиться в оперативному управлінні університету.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення кафедри відповідає потребам навчального процесу. Навчальна площа, що закріплена за кафедрою, складає 31,6 кв.м.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Для забезпечення організації підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр, спеціальності 014 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія, правознавство)», на кафедрі розроблені та затверджені встановленим порядком освітня (освітньо-професійна) програма, навчальний план та пояснювальна записка до нього, навчальні контенти, комплекти завдань для комплексних контрольних робіт, плани практичних (семінарських)</p>

занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання, завдання та кейси для поточного та підсумкового контролю, програми навчальних дисциплін, які відповідають вимогам державних та галузевих стандартів вищої освіти.

Методична робота на кафедрі спланована і проводиться відповідно до вимог наказу Міністра освіти і науки України № 48 від 24.01.2013 р. Вона спрямована на підвищення якості підготовки студентів, посилення ефективності і якості проведення всіх видів навчальних занять, удосконалення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників.

Згідно з планом проводиться робота щодо комп'ютеризації навчальних дисциплін, що викладаються.

Комп'ютерна база кафедри та університету дозволяє кожному студенту використовувати дисплейний час у середньому за період навчання в обсязі 1,2 години щоденно.

Розроблені навчальні та робочі програми для всіх дисциплін навчального плану спеціальності 014 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія, правознавство)», освітнього ступеня - «бакалавр». Програми розроблено за умовами Європейської кредитно-трансфертної системи (далі – ЄКТС). Організаційно-методичне забезпечення ЄКТС передбачає використання всіх документів, регламентованих чинною нормативною базою щодо вищої освіти, видів діяльності суб'єктів і об'єктів навчального процесу, адаптованих і доповнених з урахуванням особливостей цієї системи.

Підсумкова атестація відповідно до «Освітньо-професійної програми підготовки» здійснюється екзаменаційною комісією на підставі складання кваліфікаційного іспиту (історія, правознавство та методика викладання суспільствознавчих дисциплін).

Навчальні дисципліни, які викладаються для спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Правознавство» забезпечені навчальною літературою, комплексом навчальних матеріалів, програмними продуктами, тестами, модулями і наглядними засобами.

Основним джерелом інформаційного забезпечення студентів та викладачів є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації. Фонд бібліотеки нараховує 474667 примірників навчально-наукової літератури, із них 214,396 тис. державною мовою та 443 найменувань періодичних видань. Забезпеченість основними підручниками становить 100% по всім дисциплінам. Всі студенти та викладачі

	<p>університету мають доступ до Інтернету та електронної бібліотеки університету.</p> <p>Сьогодні бібліотека є надійною інформаційною базою для науково-дослідницької і навчальної роботи та центром культурно-просвітницької діяльності університету.</p> <p>Загальна площа бібліотеки Миколаївського національного університету ім. В.О.Сухомлинського становить 1266,9 кв.м., у тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зона розташування фондів (787,5 кв.м.); - зона обслуговування читачів (339 кв.м.). <p>Бібліотека має:</p> <ul style="list-style-type: none"> - три абонементи навчальної та наукової літератури; - три зали.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість переведення студентів з інших ЗВО України за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) з перерахуванням дисциплін у межах кредитно-трансферної системи
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість академічного стажування студентів та викладачів у ЗВО-партнерах
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	В межах ліцензійного обсягу спеціальності згідно з правилами прийому та навчальними планами, розробленими для іноземців

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Дисципліни загальної підготовки			
ОК 1. НЗП.01	Іноземна мова за професійним спрямуванням	12,0	1,2,3 семестр – залік.; 4 семестр - іспит
ОК 2. НЗП.02	Філософія	3,0	1 семестр - іспит
ОК 3. НЗП.03	Українська мова за професійним спрямуванням	3,0	1 семестр - іспит
ОК 4. НЗП.04	Університетські студії	3,0	1 семестр - залік
Загальний обсяг дисциплін загальної підготовки:		21 кредит	
Дисципліни професійної підготовки			
ОК 5. НПП.01	Археологія та давня історія	8,0	1 семестр - залік
ОК 6. НПП.02	Історія стародавнього Сходу та античності	6,0	2 семестр - іспит
ОК 7. НПП.03	Історія середніх віків / Курсова робота з всесвітньої історії	6,0	3 семестр - іспит
ОК 8. НПП.04	Історія країн Європи та Америки (ранньомодерна та модерна)	6,0	4 семестр - іспит
ОК 9. НПП.05	Історія країн Європи та Америки (новітня)	6,0	5 семестр - іспит
ОК 10. НПП.06	Історія України (середньовічна)	6,0	3 семестр - іспит
ОК 11. НПП.07	Історія України (ранньомодерна)	6,0	4 семестр - іспит
ОК 12. НПП.08	Історія України (модерна)	6,0	5 семестр - іспит
ОК 13. НПП.09	Історія України (новітня) / Курсова робота з історії України	6,0	6 семестр - іспит
ОК 14. НПП.10	Етнологія	4,0	2 семестр - іспит
ОК 15. НПП.11	Спеціальні історичні дисципліни	4,0	1 семестр - залік
ОК 16. НПП.12	Музезнавство та пам'яткознавство (інтегрований курс)	4,0	2 семестр - залік
ОК 17. НПП.13	Джерелознавство та архівознавство (інтегрований курс)	5,0	3 семестр - залік
ОК 18. НПП.14	Історія історичної науки	5,0	5 семестр - залік
ОК 19.	Психологія	4,0	1 семестр - іспит

НПП.15			
ОК 20. НПП.16	Педагогіка	5,0	3 семестр - іспит
ОК 21. НПП.17	Теорія та методика навчання історії / Курсова робота	6,0	5 семестр - іспит
ОК 22. НПП.18	Інклюзивна освіта	3,0	7 семестр - залік
ОК 23. НПП.19	Теорія наукових досліджень	3,0	2 семестр - залік
ОК 24. НПП.20	Сучасні інформаційні технології в професійній діяльності	3,0	4 семестр - залік
Загальний обсяг дисциплін професійної підготовки:		102 кредити	
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОП:		123 кредити	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Дисципліни за вибором ЗВО (фахова спеціалізація)			
ВК 1. ВПП.01	Нормативно-правові студії (трудове право)	4,0	4 семестр - залік
ВК 2. ВПП.02	Підприємницька діяльність	3,0	4 семестр - залік
ВК 3. ВПП.03	Соціально-політичні та країнознавчі студії	5,0	2 семестр - залік
ВК 4. ВПП.04	Фізична культура	8,0	1, 2, 3, 4 семестр - залік
ВК 5. ВПП.05	Теорія держави і права	4,0	5 семестр - залік
ВК 6. ВПП.06	Історія держави і права	4,0	6 семестр - залік
ВК 7. ВПП.07	Теорія та методика викладання суспільствознавчих дисциплін	5,0	8 семестр - іспит
Загальний обсяг дисциплін за вибором ЗВО:		33 кредити	
Дисципліни за вибором студента (студент обирає 1 дисципліну з кожного переліку)			
Вибірковий блок 1			
ВК 1.1 ВПП.08	Історія слов'янських народів		
ВК 1.2. ВПП.09	Історія слов'янських країн Східної Європи		
		8,0	6 семестр – залік 7 семестр - іспит
Вибірковий блок 2			
ВК 2.1. ВПП.10	Історія країн Азії та Африки модерної доби		
ВК 2.2. ВПП.11	Історія країн Сходу		
		8,0	6 семестр – залік 7 семестр - іспит
Вибірковий блок 3			
ВК 3.1. ВПП.12	Пізня Римська імперія		
ВК 3.2.	Пізня античність в історії Європи		

ВПП.13			
		4,0	6 семестр - залік
Вибірковий блок 4			
ВК 4.1. ВПП.14	Історія культури країн світу		
ВК 4.2. ВПП.15	Історія культури України		
		5,0	6 семестр -залік
Вибірковий блок 5			
ВК 5.1. ВПП.16	Історія Гетьманщини		
ВК 5.2. ВПП.17	Історія української козацтва		
		4,0	7 семестр -залік
Вибірковий блок 6			
ВК 6.1. ВПП.18	Методика правового навчання і виховання		
ВК 6.2. ВПП.19	Методика виховної роботи		
		4,0	7 семестр -залік
Вибірковий блок 7			
ВК 7.1. ВПП.20	Цивільне та сімейне право України		
ВК 7.2. ВПП.21	Муніципальне право		
		4,0	7 семестр -залік
Вибірковий блок 8			
ВК 8.1. ВПП.22	Кримінальне право		
ВК 8.2. ВПП.23	Земельне та екологічне право України		
		4,0	7 семестр -залік
Вибірковий блок 9			
ВК 9.1. ВПП.24	Конституційне та адміністративне право України		
ВК 9.2. ВПП.25	Господарське право		
		3,0	8 семестр - залік
Вибірковий блок 10			
ВК 10.1. ВПП.26	Актуальні проблеми історії церкви України		
ВК 10.2. ВПП.27	Історія конфесійних відносин в Україні		
		4,0	8 семестр - залік
Вибірковий блок 11			
ВК 11.1. ВПП.28	Українська воєнна мемуаристика ХХ ст.		
ВК 11.2. ВПП.29	Україна у Другій світовій війні		
		4,0	8 семестр - залік
Вибірковий блок 12			

ВК 12.1. ВПП.30	Історія міжнародних відносин Європи		
ВК 12.2. ВПП.31	Історія міжнародних відносин України		
		4,0	8 семестр - залік
Вибірковий блок 13			
ВК 13.1. ВПП.32	Історична пам'ять та історична політика		
ВК 13.2. ВПП.33	Історична пам'ять в контексті історичної освіти		
		4,0	8 семестр - залік
Загальний обсяг дисциплін за вибором студента:		60 кредитів	
Загальний обсяг вибірових компонент ОП:		93 кредити	
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА І ПРАКТИКА			
Практична підготовка			
ОК 2 ПрП.01	Археологічна виробнича практика	3,0	2 семестр - залік
ОК 25 ПрП.02	Музейна навчальна практика	3,0	3 семестр - залік
ОК 26 ПрП.03	Архівна навчальна практика	3,0	4 семестр - залік
ОК 27 ПрП.04	Педагогічна навчальна практика	3,0	5 семестр - залік
ОК 28 ПрП.05	Педагогічна з методики навчання історії та правознавства	3,0	6 семестр - залік
ОК 29 ПрП.06	Правова навчальна практика	3,0	7 семестр - залік
ОК 30 ПрП.07	Педагогічна виробнича практика	6,0	8 семестр - залік
Усього:		24 кредити	
Загальний обсяг освітньої програми:		240 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Іноземна мова за професійним спрямуванням (12 кр. – залік, іспит.)							
Фізична культура (8 кр- залік)							
Філософія (3 кр. – іспит.)	Історія стародавнього Сходу та античності (4 кр. – іспит)	Історія середніх віків / Курсова робота з всесвітньої історії (6 кр. – іспит)	Історія країн Європи та Америки (ранньомодерна та модерна) (6 кр. – іспит)	Історія країн Європи та Америки (новітня) (6 кр. – іспит)	Історія України (новітня) / Курсова робота з історії України (6 кр. – іспит)	Інклюзивна освіта (3 кр. – залік)	Теорія та методика викладання суспільствознавчих дисциплін (5 кр. – іспит)
Українська мова за професійним спрямуванням (3 кр. – іспит.)	Музеєзнавство та пам'яткознавство (інтегрований курс) (3 кр. – залік)	Історія України (середньовічна) (6 кр. – іспит)	Історія України (ранньомодерна) (6 кр. – іспит)	Історія України (модерна) (6 кр. – іспит)	Історія держави і права (4 кр. – залік)	Історія Гетьманщини / Історія української козацтва (4 кр. – залік)	Конституційне та адміністративне право України / Господарське право (3 кр. – залік)
Університетські студії (3 кр. – залік)	Теорія наукових досліджень (3 кр. – залік)	Джерелознавство та архівознавство (інтегрований курс) (5 кр. – залік)	Сучасні інформаційні технології в професійній діяльності (4 кр. – залік)	Історія історичної науки (5 кр. – залік)	Історія слов'янських народів / Історія слов'янських країн Східної Європи (8 кр. – залік, іспит)	Актуальні проблеми історії церкви України / Історія конфесійних відносин в Україні (4 кр. – залік)	
Археологія та давня історія (8 кр- залік)	Соціально-політичні та країнознавчі студії (5 кр. – залік)	Педагогіка (5 кр. – іспит)	Нормативно-правові студії (трудове право) (3 кр. – залік)	Теорія та методика навчання історії / Курсова робота (6 кр. – іспит)	Історія країн Азії та Африки модерної доби / Історія країн Сходу (8 кр. – залік, іспит)	Українська воєнна мемуаристика ХХ ст. / Україна у другій світовій війні (4 кр. – залік)	
Спеціальні історичні дисципліни (4 кр- залік)			Підприємницька діяльність (3 кр. – іспит.)	Теорія держави і права (4 кр. – залік)	Пізня Римська імперія / Пізня античність в історії Європи (4 кр. – залік)	Методика правового навчання і виховання / Методика виховної роботи (4 кр. – залік)	Історія міжнародних відносин Європи / Історія міжнародних відносин України (4 кр. – залік)

Психологія (4 кр- залік)					Історія культури країн світу / Історія культури України (5 кр. – залік)	Цивільне та сімейне право України / Муніципальне право (4 кр. – залік)	Історична пам'ять та історична політика / Історична пам'ять в контексті історичної освіти (4 кр. – іспит)
						Кримінальне право / Земельне та екологічне право України (4 кр. – залік)	
	Археологічна виробнича практика (3 кр – залік)	Музейна навчальна практика (3 кр – залік)	Архівна навчальна практика (3 кр – залік)	Педагогічна навчальна практика (3 кр – залік)	Педагогічна з методики навчання історії та правознавства (3 кр – залік)	Правова навчальна практика (3 кр – залік)	Педагогічна виробнича практика (6 кр – залік)

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників спеціальності 014 Середня освіта (Історія), предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)», освітнього ступеня - «бакалавр» проводиться у формі складання усного кваліфікаційного іспиту (історія, правознавство та методика викладання суспільствознавчих дисциплін). За результатами атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про присвоєння випускнику відповідної кваліфікації та про видачу диплому про вищу освіту державного зразка.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

